

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 korona.
Éves száma ára 9 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
Irodájában.

Idé küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Ujabb tervek.

A haladás törvénye arra sarkal bennünket, hogy ne álljunk meg a féltun, hanem minden igyekezetünkkel töltözzük be ama műveket, melyeknek alapját bölcs megfontolással leraktuk. Nem aki jól kezd, hanem aki jól végzi — méltó a dicsőre. Az előre megfontolt komoly férfi munka ne szüneteljen, hanem haladjon, ne akadályozzák meg annak végleges befejezését sem kishitűség, sem az akarat hiánya már csak azért se, mert sokkal jobb semmit sem alkotni, mint fél munkát végezni.

Egyes városok újabb története arról győz meg bennünket, hogy a jól kidöntött, a legtöbb esetben jól előkészített tervek és szándékok nem jutottak betetőzés alá. Vagyis az ige marad és nem vált testté. Elfogyott az energia, vagy az anyag, amiből a mű felépült volna. Az idő pedig sietett és rohanásában elsöpörte azt a fél munkát is, amelyet sok jóakarattal, de kevés kitartással akart megvalósítani talán az erejét, vagy a rendelkezésére állott anyagi eszközök értékét felbecsülő igyekezett.

Az a legszerencsésebb és legboldogabb város, mely csak akkor alkot, mikor az ezen alkotásokhoz szükséges erkölcsi tőkéje és anyagi ereje készen van, ha nem siet megvalósítandó dolgaival, hanem csak akkor fog a munkához, mikor nemcsak a kezdethez, hanem a befejezéshez is megvan minden szellemi és anyagi ereje.

Debreczen város az utolsó harmincz év alatt sok üdvös dolgot végzett. És ennek daczára még mindig szükségködik olyan alkotásokban, melyek más, a miénkénél sokkal kisebb városokban már készen vannak. Ilyenek a vízvezeték és az általános csatornázás, melyeknek megvalósítását ugyan régebben felvette programjába, a városi hatóság se vált-hatta tervét valóra, mert hiányzott a nervus revum gerendarum, vagyis az ezen nagy alkotásra szükséges pénzösszeg. Ma már azonban együtt van az összeg és nemcsak a teljesedik a modern ember ama vágya, hogy egészséges tiszta vizet kapjon és a város szennyvizei eltávolíttassanak alkalmas módon a város területéről.

Bölcsen határozott a közgyűlés, midőn a vízvezeteki művek és a csatornák kiépítésére nagy összeget szavazott meg, mert ezek nélkül egészséges város nem képzelhető. De nem képzelhető tiszta város sem megfelelő vízmennyiség nélkül. Ezt látjuk nálunk is, ahol sok helyen oly bűzös az udvar, hogy az ég nagy kegyelme ment meg bennünket a különböző járványoktól.

A járványok terjedésének, de sőt születésének is legnagyobb elensége a jó víz és a tisztaság. A modern ember ezt belátja, hiszi és vallja, éppen azért neki kötelessége mindazoknak ezt megmagyarázni, akik a vízvezeték és csatornák kiépítését felesleges dolognak tartják azt vitatván,

hogy hajdan nem volt se csatorna, se vízvezeték és mégis tovább éltek az emberek.

Nem tudjuk, hogy a városi tanács mikor kezdeti meg a vízvezeteki és csatornázási művek kiépítését, annyi azonban bizonyos, hogy a közgyűlés idevonatkozó határozatának végrehajtása nem soká késheket annyival is inkább, mivel a nagy kölcsön összege immár biztosítva van. A nagy közönség ama tekintélyes része, mely eme egészségünkre fontos művek kiépítését nagy érdeklődéssel várja, meg van győződve, hogy be lévén a munkálatok fejezve, mihamarabb készen lesz ez az újabb alkotás, hirdetve a városnak nemcsak hagyományos alázatosságát, hanem a modern alkotások iránt való érzékét is.

Régóta tervezik már az irodalom és művészet barátai egy kulturálota emelését városunkban. Ez a terv tetszésre talált ugy a tanácsban, mint a közgyűlésben, mely a létesítendő alkotások körébe felvette a kulturálota is, sőt ezen célra megvásárolta a debreczeni kereskedelmi és iparkamara volt székházát. Nem tudjuk ugyan még biztosan, hogy ezen a tükén épít-e fel a jövő kulturálota, de bizunk Oláh Károly emelendő személyében, ki mióta ezen városunk kulturájára oly annyira fontos ügyosztályt vezet, ambícióval és nagy munkaerővel és mit legelőször kellett volna emitenünk, — a mai bürokratikus világban oly keveseknél tapasztalható idealizmussal fárad és dolgozik.

A többi alkotásokról legközelebb.

(K.)

Debreczen az alkotmány mellett.

Lapunk zártakor vesszük a hirt, hogy a június hó 28-ikán tartandó közgyűlésen indítvány fog tétetni az alkotmány védelmére. Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Csanád és még néhány vármegye már is felemelte hatalmas szavát, nagyon természetes tehát, hogy nem maradtak el a legmagyarabb város: Debreczen sem e tekintetben. Példát adott az alkotmány kincsének védelmére a város 1861-ben is, midőn közgyűlésében határozottan kijelentette, hogy a törvényellenes állapotot nem támogatja. Érdekes ezen határozat, mely az 1861 február 6-ikán tartott közgyűlésben kelt és így hangzik:

„Elnöklő polgármester ur, mielőtt a közgyűlés működését megkezdéné, arra hívja fel a képviselőtestület figyelmét, miszerint jónak látná, ha előlegesen oly iránypontok jelöltenének ki, melyet a városi közönség mint újabb alakult alkotmányos törvényhatóság megállapodásául tekintetvén, később felmerülő közjogi kérdések tárgyalása alkalmán irányadóul szolgáljanak s amelyekhez állhatatosan ragaszkodván, a különben ki nem kerülhetett elintmondásoknak eleje vetessék s a szigoruan következtes eljárás minden körülmények között lehetővé tétessék.

Ezen felhívás korszerűségét és elkerülhetetlen szükségességét a közgyűlés belátván, *egyhangulag kimondotta*: miszerint az 1860-ik évi mindszenthó 20-ról kelt legelsőbb elhatározások által előidézett állapotok nem csak hogy ősi alkotmányunk teljes biztosítákká nem tekinthetné, sőt amennyiben az alkotmányellenes kormányzás időszakából fennmaradt hatóságok működése alkotmányos intézményeinkkel homlokegyenest ellenkezik s annál fogva oly kűzdelmek támadnak, mely a társadalom, nemzet és királyi szék érdekeire nézve egyiránt veszteljes, az egész nemzet egyetemes kinyilatkoztatása szerint és jogilag minden tekintetben teljes érvényben álló 1848. évi törvényekhez annál szilárdabban ragaszkodik, mert a szabad királyi városoknak az ország több önálló törvényhatóságával egyenjosítására ezen törvények által állapítottván meg, azoktól eltérve saját állásának jogosságát is kétségbe vonná.

Ehez képest határozatai lön: mindent, mi 11 év óta a nemzet befolyása nélkül alkotmányos uton kívül történt, törvényellenesnek tekinteni, hazánk jogviszonyainak teljes helyreállítását kellő uton szormalmazni, addig is pedig alkotmányos törvényeinkbe ütköző bármely kormányrendeletet és intézkedést végrehajtásához tetleges ségelylyel semmi esetre sem járulni.

Igy határozott Debreczen sz. kir. város hazafias községe 1861 február 6-ikán. Hisszik, hogy ezen bölcs határozatnak párja lesz az a határozat, melyet a folyó hó 28-ikán tartandó közgyűlés kétségkívül egyhangulag fog meghozni.

Közöljük itt ama felirat szövegét, melyet a város községe intézett a Felsőéghez 1861 febr. 7-én.

**Debreczen szabad királyi város felirata
a Felsőéghez 1861. február 7-én.**

Császári és Apostoli Királyi Főlség!
Legkegyelmesebb Urunk!

Alig hogy a megpróbáltatás nehéz napjait átéltek, alig hogy az ősi alkotmány s királyi eskü által biztosított polgári jogaink érvényességének beismerhetése kiáltásba helyeztetett, — még időnk sem volt a közel múlt borus időszak nemzeti létünk és százasos szokásainkat végenyesttel fenyegető visszás intézkedéseiből végkép kibontakozni, még csak az első lépést tettük meg az alkotmányos térer, a mai napon mint polgártársaink törvényesen választott képviselői hosszas idő után először lépve ismét azon terebe, hol 11 év óta törvényeink által nem ismert idegen hatóságnak idegen közege, idegen nyelven osztá ama parancsokat, melyek nemcsak politikai, hanem anyagi létezésünk megsemmisítésére voltak irányítva, midőn a helyett, hogy a fölvirradni látszó jobblét hajnalát zavartalan örömmel üdvözölhetük volna, újabb aggodalom szállta meg kebleinket, mert alkotmányos közgyűlésünk azon legmagasabb királyi kéziratall kezdetet meg, melyet Felsőég f. évi Nagyboldogasszony hó 16-ról hazánk uton szervezett törvényhatóságaihoz kibocsátani méltóztatott. A legmélyebb fájdalom levoer érte hat át minket, midőn a királyi trónról legelsőzör is működésnek alig indult alkotmányos életünk ismét föllüggesszével fenyegető, sőt veszhőző szöszatot hallottunk, mert minél inkább át vagyunk hatva azon érzettől, hogy nagy önmegtagadás s a királyi szösztegebe vetett teljes bizalom kellett ahoz, hogy a mult évi Mindszent hó 20-ról kelt legelsőbb elhatározás által kijelölt utat alkotmányunk ujra szervezése körül csak kiindulási pontul is elfogadjuk, annyival fájdalmasabban esik tapasztalunk, hogy midőn a nemzet nem tett egyebet, csak legfeltekenebben özött kincsenek, alkotmányos intézményeinek egész terjedelemben visszaállításáért emelte fel törvényes szavát, a trónról nyilvánult bizalom első csiráján elhalmi készül, s azon királyi jog, mely csak az ímént meg a nemzettel kibékülésre nyujtatott, már ismét a fegyvert mutatja fel, mely pedig, mint Felsőég bölcsen beismeri méltóztatott, a közállapotok maradóan alapjait megvetni épen nem képes.

Főlséges ur! Nekünk ugyan oly intézkedéseket tenni, melyek Főlség törvényesen feddő szöszatit vonhatnak maguk után, eddigéle még alkalmunk sem volt, s a tetsvő törvényhatóságok bizonyosan érett megfontolás utján keletkezett határozatait megengeteni sem lehet feladatunk, de minthogy mi is azon reményben élünk, hogy bizalom bízodalom szül s a közboldogság megszárdítására iránt kifeendő nézeteink Főlségd atyai szívében visszhangra találának, Főlségd, az összes bízodalom s szeretet hazánk közös érdekében köteleseknek érezzük magunkat a legmélyebb alázattal bár, de egy-estersmind nyílt őszinteséggel juttatni el e tárgyra vonatkozó nyilatkozatunkat Főlségd trónja szásmolyához.

Elsorolhatók, hogy az idegen földön hontalanul epedő honfitársaink iránt több tetsvő hatóság részéről nyilvánított rokonszenves megemlékezés, tekintve azon körülményt, hogy azok nem polgári háboru indító, hanem az egész nemzet egyetemes kinyilatkoztatása szerint és jogilag minden tekintetben érvényben álló 1848-iki törvényeknek voltak kényszerített védői; tekintve azon körülményt, miszerint azok nem az ország törvényei szerint, nem hazai bíróságok által s így alaptörvényeinkhez képest nem is érvényesen ítéltettek el, alkotmányos meggyösződésünk szerint Főlségd uralkodói tekintélyt semmiképen sem sértheti.

Bőven és indokola kifejezhetnénk még azt is, hogy a nemzet beleegyezése nélkül országgyűlésen kívül kivettett egyes, ugyszinte törvényeinkben sehol sem említett közzvetett adók behajtására mi, mint alkotmányos testület, hazaárulás- és közyalazattal megbélyegzetes nélkül segédkezett nem nyujthatunk.

Valamint érvényesíthetők azon állításunkat is, hogy az alkotmányellenes kormányzat időszakából fennmaradt idegen törvények szerint kormányzó és ítélő hatóságok működése alkotmányos intézkedéseinkkel homlokegyenest ellenkezik s ennél fogva oly kűzdelmet támaszt, mely a társadalom, nemzet és királyi szék jól fellegott érdekeire nézve egyiránt veszteljes.

Azonban egyrészlő Főlségd atyai jó szándéka iránt a legtisztább bízodalommal viseltetve, másrészlő bajaink orvoslátát a közlegő országgyűléstől várva, fentebbi nehézségek részletes elemzésétől már csak azért is tartózkodunk, mert meg vagyunk gyöszödvé, hogy ily részletes taglalás a multak hegindit kezdő, különben mélyen érzett sebei felszargatása nélkül alig lehetséges, a kiengesztelődés általunk óhajitva várt nagy napját késleltetné, miert is czélszerűbbnek és elegendőnek látjuk a hazai közboldogság iránti nézeteinket csak általánosságban fejezni ki a következőkben:

Mi úgy vagyunk meggyöszödvé, hogy az alkotmányos magyar nemzetnél, hol a törvény hözjárója a fejedelem és a nemzet között van megoszva, a fennálló törvények érvényének eltörése vagy módosítása mind a pragmatika szankció, mind az azzal legelőves öszsékötetésben álló sarkalatos törvényeink és koronázási kötelevek értelme szerint, mind kétfelének öszshangzó törvényes hözjárulása nélkül nem eszközölhető, úgy vagyunk meggyöszödvé, hogy ugyanazok tartalma szerint, valamint egyfelől a nemzet és fejedelem, ugy másfelől a fejedelem és nemzet iránt a megkoronázatás bekövetkezéseig az 1796. III. t.-cz. értelmében alkotmányos kötelezeteiseink elegend tenni kölcsönösen tartoznak s ezen rendithetlen meggyöszödsében élve köteleve érezzük magunkat, valamint soha a törvények korlátain tu nem csapagyni, úgy az alkotmányos értelemben érvényüket meg nem vesztett törvényeket is szigoruan megtartani, mivel ha ezen ösvényről lélepnénk, magunk hagyónk el az alkotmányos térer, melynek visszanyeréséért a nemzet tizenegy éven át bocsátá fohászáit a népek lstenéhez s azonnal megszünének törvényhatóságunk alkotmányos képviselői lenni.

Ily meggyöszödséstől vagyunk mi áhatva, Felsőég ur s e meggyöszödsésünkben nyílt őszinteséggel Felsőégd előtt, hogy bármit végezett legyen jövendők felől sorsunknak lstene, nem jühet oly eset, hogy az alkotmányellenes intézkedések bennünk eszközökre találjanak

Mely legmélyebb hódolattal tett nyilatkozatunk mellett esedezünk Felsőégd előtt, hogy az ápril 2-ra kitűzött országgyűlésnek az 1848. évi törvények értelmében s ott meghatározott alkotó elemekből Pesten leendő megalakulását épen a már feltámadt és még nagyobb mérvben támadható bonyodalmak elháríthatása tekintetéből meggátolni ne méltóztatás s meggátolatlani ne engedje s addig is a 11 évi uralkodott rendszerből meg fennmaradt kormánygázari intézményeket teljesen megszüntetvén, az 1848. évi törvényekben gyökerező hatóságokat visszaállítani kegyeskedjék, hogy így a várva

várt országgyűlésen Felséged és a nemzet kölcsönösen kiengesztelőde találkozhatnak.

Akik egyébiránt legkegyelmesebb meghallgatást remélve Cs. K. kegyelmébe és kegyelmességébe ajánlottak — örök hódolatul maradtak Debreczenben, Bőjtelő hó 7-én, az urnak 1861-ik esztendőjében Cs. Ap. Kir. Felségednek legalázatosabb hívei: Sz. Kir. Debreczen város közönsége.

A választmány által szerkesztett fölirat egyhangulag elfogadtatván, ugyanaz Ó Cs. k. és Ap. Kir. Felséghez fölterjesztetni, nemkülönben kellő szamu példányokban kinyomatni, az ország minden törvényhatóságával közöltetni rendeltetik. K. F.

A Csokonai-kör és társadalmunk.

Debreczen város irodalmi élete sokat köszönhet a Csokonai-körnek. Kicsiny eszközökkel dolgozik ez az irodalmi társulat és hatását mégis jóleső érzéssel tapasztaljuk. Sajnos, hogy társadalmunk azon osztálya, mely anyagi helyzetével nagyobb anyagi eszközökhöz és ezek által szélesebb medrű működésre segítené a Csokonai-kört, nem érdeklik az irodalom iránt és így be sem lép ebbe az irodalmi életet művelő és a társadalmi erők összetartozáságát biztosító irodalmi társaságba.

Emondottuk már nem egyszer, hogy a mi kulturális és emberbaráti intézményeinket az emberek egy bizonyos osztálya tartja fenn. Előtűnk fekszenek a Csokonai-kör, az Emke, a Székely-társaság, a kaszinó és egyéb körök tagjainak kimutatásai. Egy és ugyanazon embereket látjuk a tagok közt és pedig éppen azokat, akik minden oldalról meg vannak terhelve társadalmi kötelezettségekkel. Nem látjuk ellenben a kulturális és emberbaráti intézmények fenntartó tagjai között azokat, akiket születésük és szorgalmuk nagyon nagyon birtokába juttattak, sőt oly hiedségemet, nembánomságot, talán még ellenszenvet is tapasztalunk nészkürről minden önös hasznot nem hajtó intézménnyel szemben. Ez az oka aztán, hogy sok tekintetben hátramaradunk és míg másutt a társadalomnak karöltve haladó szellemi munkája és anyagi áldozatkészsége a kulturának és emberszeretnek, irodalomnak és művészetnek templomokat, csarnokokat, állandó otthonokat teremtenek, addig nálunk ezeknek megteremtése egészen a *hivatalos városra* nehezedik. Ez az oka, hogy nincs mai napig egy *kulturpalotánk*, nincs a *debreczeni költő* körének otthona és nincsenek olyan intézményeink, melyek más városokban már meggyökeresedtek a társadalom összműködésének gondos és gondviselő keze alatt.

Azok, akik a mi népünk ez irányban való gondolkodását nem ismerik és akik nem tanui annak a szellemnek, mely nehezen bírható még a legcsekélyebb áldozatokra is, elmaradottságunkat látva, nem a társadalom okolják, hanem magát a hivatalos várost vádolják elmaradottsággal és nemtoródómsággal. Igaztalan ez a vád és igen könnyen megczafolható, mert számok bizonyítják, hogy Debreczen város mérhetlen áldozatot hoz évenként a kulturának és emberszeretnek. De lehetetlenre ó se kötelezhető, mert vannak intézmények, melyek inkább a társadalom ápolását kívánják, mint azt, hogy maga a város teremtesse meg őket. A társadalom fillérével csodákat lehet teremteni, ha ennek a társadalomnak vagyonos része nem idegenkedik az áldozatoktól, bár áldozatokról alig szólhatunk ott, ahol néhány korona tagsági díjjal megmérhetetlen szolgálatot tehetünk a kulturának és humanizmusnak.

Vagyonos polgáraink azonban édeskeveset törődnek a társadalom egy és ugyanazon osztálya által megteremtett intézményeink fenntartásával és fejlesztésével. A Csokonai-

kör érdeke téli felolvasásain soha nem látunk az ő részükéről az érdeklődést. Kulturális és emberbaráti egyleteink tagjai közt hiába keressük nevüket. Színházba alig járnak egynehányan, a népkönyha jöltevei közül hiányzanak, egy szóval a politikán és a megélhetésen és tegyük hozzá a vagyonosodáson kívül nem törődnek semmivel. Ebben találjuk aztán magyarázatát annak, hogy némelyek szerint nincs szükség muzeumra, színházra, kulturpalotára s több effélére és ezért hallunk olyas nyilatkozatokat, hogy holdogabb volt Debreczen, míg nem voltak kövezett utcái, aszfaltja, gázvilágítása. Mert hogy akkor nem volt pótadó, hanem a magunk zsirába burkoltan, aberditák módjára éltünk.

Ismerjük Debreczen újabb harmincz évi történetének minden lapját és éppen azért nyíltan kimondjuk, hogy városunk vezetése sohasem volt jobb kezekben, mint most. A városi tanács az idővs intézkedések egész sorozatát valósitotta meg bölcs körültekintéssel, okos számítással, sohasem felede el oly alkotások létesítését, mely a polgárság mérsékelt megterhelésével erkölcsi és anyagi haszonnak válik más részről forrásává. A haladás eme szembezőkő példáit nem ronthatja le az a vád, hogy sokat költünk, mert hiszen a közigazgatás, kultura, emberszeretet másutt sem épülnek fel a levegőből, hanem ezen nagy eszmék megalkotása az összpolgárság és a társadalom ápoló szerete mellett válik valóra. A haladás, még ha ömleplekkel jár is, akkor is áldozatokat kíván és a helyes gondolkozó áldozattevő nemcsak azt nézi, hogy neki, az egyednek legyen haszna, hanem azt is, hogy városa méltó helyet foglaljon el a magasabb értékű kulturavárosok között.

Bizonyára nem tagadja senki amaz igazságot, hogy minél szebb kulturális és emberbaráti intézményei vannak egy városnak, annál fejlettebb szellemi élete. Ezen élet nélkül városaladás nem képzelhető. Ennek hiányában megengedjük, hogy a kőbányai piaczon lesz nevünk, de mi jobban szeretnénk, ha városunk polgárságának óserényei: szorgalma, takarékosága maguk mellé társul vennék a szellemi élet ápolásának érzetét is. A vagyon hideg és rideggé teszi ennek mérhetetlen szerete a szívet is, ellenben a magasabb eszmék művelése melegséget ad a szívnek és az embert ha áldozatokra nem is, de a társadalom nagy feladatai megvalósításának önzetlen munkássává avatja.

Ki merjük mondani nyíltan azt, hogy nálunk a szellemi élet nevelése nem részesül kellő elbánásban. Nem hogy himet nem varrunk azokra, kik társadalomunk szellemi értékét nevelni akarják, hanem kába idealistáknak tartjuk őket, akik minden áron azt akarják, hogy virágok fakadjanak a kopár mezőkön. Az irodalom, tudomány és művészet szereteit ma nagyon sokan megmosolyogják, sőt, fájdalom, vannak olyanok is, akik a szellemi élet önzetlen munkásairól és munkájuk értékéről kicsinylőleg szólnak és magyarán szólva egyszerűen lesajnálják azokat, kik magasabb czélokért küzdenek tolluk és szavuk erejével. Az emberi gondolkodás ezen aberrációjának okát mi abban keressük, hogy a mindennapi élet elkoptat bennünk minden idealizmust.

Visszatérve kulturális életünk egyik hatalmas tényezőjére: a *Csokonai-körre*, jóleső érzéssel emeljük ki ennek az irodalmi társaságnak szellememelő hatását. A vezetés a legjobb kezekben van és ha ezen kör magában egyesíthetné társadalmunk zömét, bizonyára még szebb eredményeket tűnethetne fel. Már csak azért sem kellene

idegenkedni a debreczeni embernek a Csokonai-körbe való belépéstől, mert hisz ennek a körnek a neve azt juttatja eszünkbe, aki a *miénk* volt egészen. Itt születtet, nevével, működésével örök dicsőséget hozva városunkra. Csak imént mondták el nemzetünk irodalmának nagyjai, hogy a magyar irodalomnak mily nyeresége volt Csokonai és halálának százados évfordulóján az egész nemzet hálatelt szívvel adózott emlékezetének. Ha tehát az egész nemzet elhalmozza virágaival a költő ércszobrát, a debreczeni nép is megtehette annyit, hogy a nagy költő nevéől nevezett kör tagjai közé belép.

Az anyagi támogatás mellett azokonkívül érdeklődjenek polgáraink a Csokonai-kör ismeretterjesztő, tudományos és szórakoztató felolvasásai iránt. Amit ott hallanak, az mind hasznukra válik. Mert senki el nem mondhatja magáról, hogy mindent tud, el nem hithetné magával, hogy lelki, szellemi életre nincs szüksége és legkevesebbé mentheti fel magát a *szép* pártolásától, mely nemcsak az egyes embernek ad értéket, hanem szűkebb hazánkat: városunkat is meleg fényvel veszi körül.

Gazdaközönségünkhöz!

Áldott föld ennek a mi szép hazánknak szent földje. Hőfehér kenyeret ad, nektárt termel megújuló szőlőskertje, kövér fűvétől reng a hus a jószággon, kertjeinkben édes gyümölcs terem, tehát nem mese, hanem jóleső valóság az, hogy a mi hazánk Kánaán földje.

És mégis panaszkodnak gazdáink, földbirtokosaink és bérlőink, hogy küzdelmes életet élnek. — Napestig dolgoznak, kezök munkáját verítékek öntözi s mikor év végén jövedelmükkel szemben odaállítják a kiadásokat, azt látják, hogy fáradságos munkájuk meddő volt és nem hozott, hanem olykor-olykor deficittel zárták le az esztendőt.

A közgazdasági válság súlyos teherként nehezedik a birtokos osztályra. — Különböző csapások verik a magyar gazdát évről-évre a legváltozatosabb alakban. Árvis, szárazság, a szőlőskertek ellenségei: a phylloxera és peronospora, a szemes élet apró, sokszor akár látható pusztítói, a különféle adók, a termés alacsony ára, a munkabérfolytonos emelkedése, mind-mind bénítólag hatnak a magyar gazda tevékenységére.

Ne csodáljuk tehát, ha a birtokos osztály, mely néhány évtizeddel ezelőtt az ország közvéleményét irányította, a művészetet áldozatkészséggelvelte, a tudományt ápolta vagyonával, minden nemes eszmét felkarolt, istápotl s kibontva burkaiból gyümölcsözővé tett, most szárszegtetten ül barázdái mellett, a jelen mostoha viszonyai közepett nem látva semmi buzdítót a jövőre. Akinek pénze van, az csak boldogul valahogy, de aki kis tőkével zsebében fogta meg az eke szarvát, az nem bírja a terheket és búcsút mond a gazdasági pályának, melyen nem tudott magának biztos megélhetést találni.

Ily viszonyok közepett valóságos nemtői a gazdáknak a *gazdasági egyesületek*, melyek mindig szívükön hordták a birtokos osztály érdekeit és ezen működésükkel kapcsolatban egyuttal használtak az országnak is. Megkönnyítik a gazda helyzetét, olcsó beszerzési forrásokat nyitnak meg s nem engedik meg, hogy a birtokosok uszarássok és lelketlen szipolyozók karmaiba kerüljenek.

Akik a gazdasági egyesületek eszméjét megpendítették s azokat egyes vármegyékben és városokban fellátították jóslékekkel látták, hogy ilyen támogató oszlopokra a magyar birtokos osztálynak nagy szüksége lesz. Használni

kívánták a gazdaközönségnek önzetlenül, nagy célok megvalósítását tűzve programjuk zászlajára, nem feledve, hogy az ország gazdasági érdekeinek megvédésével, a birtokos osztály támogatásával és ennek emelésével nemcsak egyesek jólétét biztosítják, hanem hasznos szolgálatokat tesznek Magyarországi gazdasági fejlődésének akkor, midőn rámutatva az összetartás szükségességére, közös munkára hívják fel a birtokos osztályt. Nem kíván a gazdasági egyesület semmi áldozatot, csak néhány fillért, melyet kamatjával fizet vissza azon erkölcsi támogatásban, melyre a mostani viszonyok közepett gazdáinknak égető szüksége van. — Nem az önösség vezet a szélesebb alapokra fektetett szervezés munkájában, hanem az ország gazdasági élete fellendítésének vágya és szolgáltni kíván érdek nélkül annak a birtokos osztálynak, mely az anyaföldet művelve, közvetlenül magának, közvetve pedig az ország közgazdaságának használ.

Nagy eszme, nagy cél és mégis úgy látszik, mintha a debreczeni gazdasági egyesület évekkel ezelőtt elhangzott jóakaró szava pusztában kiáltó szóvá vált volna.

A lelkes felhívás a tömörülés javarészből siket fülekre talált. S mikor mi az hitták, hogy a *riadó*-ra száz és száz taggal fog szaporodni a mi minden ízében egészséges szervezett gazdasági egyesületünk, szomoruan tapasztaltuk, hogy a felhívásnak eddig nem volt meg a kívánt sikere. Elenyésző csekély számmal jelentkeztek az új tagok, holttá már nem egy izben rámutattunk a tömörülés szükségességére.

Nem tagadjuk, hogy rosszul esik ezt tapasztalni éppen a mi gazdaközönségünkötől, mely intelligenciájánál, a köz iránt tanúsított áldozatkészségével, értelmi erejénél és vagyonosságánál fogva páratlan az országban. — Tömörülés esetén nagy dolgokat művelhetnének és saját jólétük emelésén lendíthetnének, míg így különböző utakon keresik azt a kibontakozást, amelyet önjerejükre támaszkodva, nem találnak meg sohasem.

Annál csodálatosabb mégis, hogy a magyar birtokos osztály és gazdaközönség még most is idegenkedik a gazdasági egyesülettől ahelyett, hogy anyagi és szellemi erejével támogatta azt áldásos működésében. Ezt az idegenkedést sehogysem lehet megokolni, mert a gazdasági egyesületek csekély tagsági díj fejében óriási és megbecsülhetetlen előnyöket nyújtanak a gazdáknak és birtokos osztálynak. Közvetítenek, mi által a birtokosok sokkal olcsóbban juthatnak gazdasági felszerelésekhez, hitvány árúk helyett jókat ajánlanak, beszerzési forrásaik megbízhatók, kulánsak, a gazdát minden oldalról támogatják, megvédik és érdekeit oltalmazzák, könnyítik megélhetését, redukálják kiadásait, egy szóval dajkálják karjaik közé veszik a gazdaközönséget.

Soha sem volt nagyobb szükség a gazdaközönség tömörülésére, mint éppen napjainkban, midőn nehéz viszonyok közt gazdálkodunk. Az egyesített erő, a testületi szellem, a közös érdekek csoportosítása jelmondata a haladó világnak. Egyesek elvesznek a világ zűrzavaros tömekegében, de egy jól szervezett és helyesen vezetett testület szava tularsogja a vásári zajt.

Ez a tudat, a mostani mostoha viszonyok és a minden oldalról sújtott birtokos osztály nagy és kihatásában egész gazdasági életünket érintő érdekeik vezették a debreczeni gazdasági egyesület is, midőn éveikkel ezelőtt lelkes felhívásában kebelebe hívta a birtokos osztályt. Intés akart ezen szózat lenni arra, hogy mentünk meg még a megmenethető, nehogy akkor siránkozzunk már, midőn bajunkon nem lehet segíteni. A jóakarát, a gazdaközönség iránt

érzett meleg szeretet vezette a debreczeni gazdasági egyeletet. — Épen azért meg egyszer szólunk a mi értelmes, a kor szavát megértő gazdaközönségünkökhöz, a nagy eszméket istápoló birtokos osztályhoz és kérjük őket: lépjenek be minél számosabban a debreczeni gazdasági egyeletbe. Álljanak érdekeik védelmére a közös munkába és mihamarább látni fogják, hogy reményük nem volt csalóka ábránd, hanem beteljesült valóság. Tapasztalni fogják, hogy egyesült erővel sikereket érnek el, míg kiki önmagára hagyatva, esetleg a sors csapásaitól leerve, a mostoha gazdasági viszonyok közt elkedvetlenül, erőképes élet helyett csak tengeni fog.

Ez olyan igazság, melyet nem képes megczáfolni senki.

Koncz Ákos.

Hírek.

— **Három, névszerinti való szavazás.** Értesitem a városi törvényhatósági tag urat, hogy a f. június hó végén tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésünkön, — melynek tárgysorozatát annak idején a szokott módon közölni fogjuk, — három névszerinti szavazás ejtetik meg, nevezetesen: a város tulajdonát képező Bornyász-féle homok-kerti szőlő s Deák Ferencz-utcai 14-ik sorszámu háznak elidegenítése felett — első ízben, — ugyancsak a város tulajdonát képező s a debreczeni 5016. számú telek-jegyzőkönyvben A/l. 2518. hr. szám alatt felvett tizenhárom-város-utcai 18-ik sorszámú Perge Gáborné-féle házasteleknek elidegenítése felett; valamint a Szent Anna-utcai 51-dik és 53-dik sorszámú házasteleknek a helybeli magyar gör. kath. egyház céljaira átengedése tárgyában, második ízben. Tisztelettel tudatom azt is, hogy ezen rendes közgyűlésen, a közigazgatási bizottságban egy — halálózás folytán megüresedett — tagsági hely, titkos szavazással, választás útján tölthetik be. — Debreczen, 1905 június 17. Kovács József, polgármester.

— **Az 1906. évi költségvetés előkészítése.** A városi tanács a következő határozatról értesíti a városi összes hivatalok vezetőit, illetve főnökeit: 7731/1905. sz. Jelentése Ronsik Lajos főszámvevőnek az 1906. évi költség-előirányzat adatai beadása tárgyában. **Határozat:** A főszámvevői jelentés alapján felhívja a tanács az összes előadó urakat s általában az egyes ügyosztályok főnökeit, hogy a felügyeletük és vezetésük alatt álló hivatalok és vállalatok 1906. évre tervezett költségvetésének pontos adatait, indokollással ellátva; írásbeli jelentés mellett. Ronsik Lajos főszámvevő urhoz f. évi július 10-ig multhatatlanul terjeszkék be. — Miről az összes érdekeltek a Város című lap útján értesítettek. — Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1905. évi június hó 15-én tartott üléséből. Kiadta: dr. Tóby, jegyző.

* * **Halálózás.** Résztvétel vettük a hirt, hogy id. Uzonyi Imre, ügyvéd volt főpénztáros f. hó 21-ikén 68 éves korában Hajdúmanáson elhunyt. Béke poraira!

— **Thaly Kálmán dr. üdülése.** Thaly Kálmán dr. városunk I. kerületének országgyűlési képviselője egészségének helyreállítása céljából *Gasteinba* utazott.

— **Rendkívüli közgyűlés. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága június 28-ikán, délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, Domahidy Elemér főispán elnöklésével.**

— **Meggyógyult tisztviselő** Takács Bálint tanácsi iktató be-tettségéből felépülve, a hét elején átvette hivatalának vezetését.

— **Szabadságon.** Kovács József polgármester, Körner Adol tanácsnok és Ronsik Lajos főszámvevő megkezdték szabadság-idejüket.

* * **Tolnay Kornél ünneplése.** A Máv. debreczeni üzletvezetőségének tisztikara a héten bankettet rendezett Tolnay Kornél üzletvezető tiszteletére és ünneplésére azon alkalomból, hogy amerikai utjából hazaérkezett. A lakomán mintegy kétszázan vettek részt és szép szavakban méltá-nyolták a nagy műveltségű és nemes szívű üzletvezető érdemét. Tolnay Kornél remek beszédben köszöntötte fel a szárnyaskerek katonáit, poharát a kollegiális egyetértésre emelve.

* * **A sáskairtas költségei.** Tudvalevő dolog, hogy a város a hortobágyi sáskairtas költségeire 10,000 koronát szavazott meg s kérte a földművelési kormányt, hogy az általa már adott 18,000 koronán felül viselje a még felmerülő költségeket, mivel a sáskairtas nemcsak Debreczennek érdeke, hanem a szomszédos vármegyéknek is, sőt az egész országnak. Ez ügyben a város magánúton azon bizató ígéretet kapta a miniszteriumban, hogy az állam fedezni fogja a további a költségeket.

— **Természettudósok a Hortobágyon.** A bécsi nemzetközi botanikai kongresszus most van körúton Magyarországon. A társaság (30 férfi és 10 hölgy) vasárnap este 6 óra 48 perczkor érkezik Debreczenbe. A vendégeket a városi tanács nevében Vecsey Imre főjegyző fogja fogadni. A debreczeni program a következő: A megérkezés napján ismerkedő est. Hétfőn reggel 4 óra 36 perczkor indulás a nagy állomásról a Hortobágyra, hol villás reggeli lesz. A vendégek megtéintik a pusztát, ménest és gulyát, délután ebéd, utána 3 óra 9 perczkor visszaütás Debreczenbe a kiállomásra utána megtéintik a nagyerdőnek és kirándulás a pallagi m. kir. gazdasági tanintézetbe. Meghálás Debreczenben. A vendégek kedden, azaz 27-én reggel 8 óra 67 perczkor távoznak el városunkból. A vendégek tiszteletére Debreczen város magyaros ebédet ad a hortobágyi csárdában.

— **A városház kutja.** A városház udvarán levő kut az újabb időben nem tudta ellátni vizzell a különböző helyiségekért. A városi tanács ennek folytán elrendelte a kut mélyebb lefúrását. Hatalmas állványokat emeltek a kut fölé és megkezdték a furatást, illetve a mélyítést. Nagyon kívánatos volna nemcsak a bő víz feltalálása, hanem jó víz nyereséje is, mert valóban furcsa dolog, hogy a város a hivatalaiban szükséges ivóvizet kénytelen vagy a város istállójának, vagy a Kaszinóknak udvaráról beszerezni.

— **A Sestakerk világítása.** A Nagyerdő alatt levő Sestakerk, különösen nyáron népes és lakott terület. Egy nagy hiányossága azonban van, amennyiben nincs világítása, pedig erre szüksége volna. A világítási vállalat kivételnek tartja a gázvezeték lerakását a Sestakerkben, természetesen az ottani tulajdonosok hozzájárulásával. Városunk előkelő közönsége lakja a Sestakerket, hogy valóságos kis paradicsomot várszolt az izlés és szorgalom. A világítás azonban nemcsak szépszerűségi szempontból szükséges, hanem közbiztonsági okokból is.

— **A kerékpárosok tulkapásai.** A karikázás egésszeges sport, de semmi esetre sem arra való, hogy feldőntözzünk és elgázoljuk a békésen és gyanútlanul haladókat. Nálunk azonban nem sokat törődnek a tilalommal és örült száguldozással rohannak végig a legforgalmasabb utcákon. Jó volna, ha a rendőrfőkapitány ur utasítást adna ki újból közegeknek a tilalomtökvő megfékezésére. Megemlítjük itt azt is, hogy egyes kerékpárosok reggelneként a Simonyi-ut és belső park gyalogjárót rongálják kerékpárjukkal és boszantják a sétálókat. Egy- két példás büntetés megcsendesítené a száguldozó tulkapásait, melyeket senki sem tartozik túrni.

— **A siketnéma intézet évváró vizsgálata.** Vettük a következő meghívót: A siketnéma debreczeni intézete növénydekinék évváró vizsgálata a városháza nyaktermében f. hó 25-iken délelőtt fél 11 órakor lesz, melyen az érdeklődőket szívesen várja az egy-sület A meghívókat Domahidy Elemér főispán, az egyelet elnöke bocsátotta ki. Fel is hívjuk városunk közönségét, hogy hallgassa meg a szegény gyermekek vizsgálatát, hogy lássa, miképen képes a természet mostohaságán enyhíteni az öneláldozó munka, a hivatás és az emberszeretet.

— **Miniszterek bucsuzása.** Régi szokás, hogy a lemondott vagy bukott miniszterek bucsut vesznek a törvényhatóságoktól a minisztériumi bányászokból való távozásuk alkalmából. Városunkhoz is egymásután érkeznek a bucsulevelek, melyeket bizonyára követni fognak az új miniszterek értesítései arról, hogy elfoglalták helyüket. Fognak udvariasan köszökök ezek, melyeknek aktáit a levéltárak megőrzik szintén szokásból.

— **A sztrájkok.** A sztrájkok történetében az utolsó három év nyomokat fog hagni. A vezetők, kik a munkaszünetést előkészítették, elég lelkiismeretlenül nem gondolnak arról, hogy mi lesz a becsületes, maguk munkással a téli hónapokban. Ugy látszik azonban, hogy az igazgatók ezzel nem törődnek, mert nekik üzlet a sztrájk mesterséges szítása. Azok a szegény emberek dolgoznak, de nem mernek semmit sem tenni a hivatalnépapostolok ellen. Építkezéseink szünetelnek, holott most volna az ideje a kenyérkeresésnek. Vajon azok a lelketlen igazgatók fogják-e kényerelt adni a szükség napjaiban azoknak, akik ö miattuk nem tudtak keresni? Alig hiszünk. Az igazgatóknak az alkalmam semmilyen sincs igaz, mert a munkaadók a maguk megrövidítésével minden eljárással, sőt tulajdot követel-sünek ettek tőlük. Az igazgató eljárással nem csak a vállalkozót, munkaadót és a nagyközönség érdekeit támadják meg, hanem rossz híre hozzák a magyar iparos világot is, mely eddig minden vonalon érezte az őt megillető tisztességet. Mi a magunk részéről a szegény munkás családját féljük. Még most van itt-ott a szegényebb iparosnak egyéb kereseti forrása is, de a télen ezek is elapadnak, beáll a szükség, nélkülözés és éhség és akkor kire és kikre járhat a segítség és embermentés terhe? Kétségkívül az amugy is agyterhelhet vörösa és a társadalomra. Nagyon, de nagyon itt volna az ideje a népművelő megkezdésének, mert ha így haladunk, az amugy is rosz megélhetési viszonyok rosszabbodni fognak és a nyomor ezer meg ezer oly ember ajtaja előtt fog leselkedni, ahol azelőtt a becsületes munka után nemcsak kényerelt, de megelégedést is talált az iparos világ szegényebb része. Máskor az a baj, hogy nincs építőmunka, most volna, hanem hiányzik a dolgos éke. A munkaadókat se az egyes elégedetlenség, se a sztrájk miatt kért valló építő közönség nem okolhatja, mert azok mindent megtekint és sok áldozatot hoztak eddig is a béke megteremtésére és a legmesszebből követelek kielégítésére. Éppen azért ezt a fellegorított állapotot tovább túrni nem lehet, hanem valami utat és módot kell találni a jogszerűen törekvés letörésére. Senki jobban nem becsüli a munkást és a munka értékét, mint mi, de mikor azt látjuk, hogy a nyomor árnya terül azokra, akik pusztán fételemből és a vismajor nyomása alatt nem dolgoznak, lehetetlen, hogy oda ne vágyjunk a megmondatlan vezetők arcába azt a vádat, hogy koldusbotra akarják juttatni az addig békes napokat látott és munkája után, habár szegényesen, de mégis tisztességesen megélt iparos osztályt.

— **A hus drágasága.** Budapest fő- és székvárosának a napokban tartott közgyűlésén szóba került a hus drágasága. A főpolgármester megígérte, hogy szigorú vizsgálatot indít ezen ügyben. Olvasva a budapesti közönség panaszát, esztünkbe jut a mi állapotunk is. Hallatlan ára van nálunk is a husnak és ki van közönségünk szolgáltatta a húsmérők szegélyének és mondhatlan követelésének. Így, hogy drága pénzén elgő hus kapunk, de mivel a szegény ember nem tud venni se elsősorú, se másodrendű hus, bizony-bizony silány, tartalmatlan eledelekké kénytelen táplálkoznia. Kérjük városunk hatóságát, hogy nézzen utána a hus drágasága okának és amennyire módjában lesz, szüntesse meg az okokat, mert ha így tart ez az állapot, a szegény ember egy hónapban sem eszik huszt csak egyszer is.

— **A Papp László tizenkétezer koronás jutaléka.** A helyi sajtó régen foglalkozik a városi szeszerkeskedés üzletvezetőjének, Papp Lászlónak üzleti jutalékával, melyet nevezett állítólag illetékelte- lenen vett fel. A múlt napokban a jog- és pénzügyi bizottság is foglalkozott ezen a Papp Lászlóra nézve csiklandós kérdéssel és azon javaslatot tette, hogy az üzletvezető fizesse vissza a városnak az általa felvett összeget. Ezek után most már remélhetjük, hogy a júniusban tartandó rendkívüli közgyűlésen tisztázva lesz ez a régen hagyód ügy is. Mert vagy megilleti Papp Lászlót a felvett összeg, vagy nem. Ha megilleti, rehabilitálja a közgyűlés a város egyik fontos üzletvezetőjének alkalmazóját, ha pedig nem illette meg a jutalék és mégis felvette, kényszerítse a közgyűlés a felvett összeget visszaadására. Joggal elvárja egyik vagy másik eredményt úgy a sajtó, mint az egyesek és maga a város tekintélye is.

— **Nem lesz világosság.** A Széchenyi-utca végén levő huszárkaptanya kocsiszínai háta mögé világítást kér a katonaság. A ta-

nács kiadta a kérést a világítási bizottságnak, mely nagyon helyesen azt a véleményt adta, hogy mivel a felállítandó lámpák és azok üzembent tartása sokba kerülne és a színek mellett elvonuló gyalog- utat este alig használják, a kérelem utasították el.

— **Szabó Kálmán felgyógyulása.** Szabó Kálmán katonai és illetégségi ügyosztály vezető tanácsnoká hosszabb betegségből — mint örömmel értesülünk — felépült. A tanácsnok legközelebb szabadságára megy és idevonatkozó kéréme felett a június végén tartandó rend- kívül közgyűlés fog határozni.

A városi hivatalok irószerek fogyasztása. A városi tanács a napokban tartott egyik ülésében a közlekvéltári hivatalnak a szokásos fentartással megadta a felmentést az iróai szerek 1904. évi szám- adására. A felmentésnek egyidejűleg a közlekvéltári hivatal jelentése nyomán a tanács igen üdvös határozatot hozott, nevezetesen megbizta Vecsey Imre főjegyzőt, Roncsik Lajos főszámvevőt és Koncz Ákos közlekvéltáros, tisztellett tanácsnokokat azzal, hogy az egyes hivatalok irószerek szükségletét állapítsák meg és arról tegyenek jelentést. A városi tanácsot ezen maximális fogyasztási mennyiség meg- szabására az vezette, hogy egyes hivatalok hiteltelen mennyiségben fogyasztják az irószereket. A tanács színel azzal, hogy a munka évről-évre több, de mégis sokajka az elfogyasztott iróai szereket. Éppen azért lapunk utján is felkérjük tisztelgő társainkat és az egyes hivatalokat, ezek vezetőit, hogy iróai szükségletüket lehetőleg mér- sékeljék és csak annyi iróai szert vegyenek ki, amennyi szükséges. Egyébiránt a városi tanács a kiküldött bizottság jelentésének beér- kezéséig felhatalmazta a közlekvéltári hivatalt, hogy a netalán túl- ságos mennyiségben kívánt iróai szereket redukálja és azokat csakis a szükségéhez képest adja ki. Ezzel kapcsolatban megjegyezzük, hogy a fizetésrendezés javaslata az iróai állomány megszüntetését tervezi. Nincs is erre semmi szükség, mikor maga a város ellátja iróai szere- kkel az egyeseket és a hivatalokat.

— **A nagyerdői hidegvíz-gyógyintézet megnyitja!** Annyá alkalmazása gyógyezelokra, hőmérsek, alak- és időtartam tekinté- telen oly sok változatosság enged, hogy az a legkülönösebb be- tegségeknek eredményel alkalmazhatjuk. Általában a vízgymögymöd edzője, ételleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásolatlása által a beteg szerveknek megváltozott működésük idéztetik elő. Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvízgyymögymöd alól. A fiatal szervezet erőteljesben fejlődik és gyorsak mellette, míg a magasabb korban a ha- nyatoló erőket felélelnti és a lassan működő szerveket felfrisnti. Ered- ményel alkalmazható tehát a vízgymögymöd és annak különféle alakjai: 1. Súlyos betegségek utáni elgyengüléskénél. 2. Erősödési és edzési szempontból, a légző szerveknek hurutos állapotra való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaroknál, u. m. vérszegénység, sápkór, kövesség, közsvény, görvélkór- és czukorbetegsénél. 4. Gyomor-, bél- és májbetegségekénél. 5. Vérkeringési zavaroknál, vértórtulás és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az ideg- rendszer megbetegedésénél, a neurastheniánál, ennek sokoldalú je- lenségeinél, mint: fejförcks, szédülés, fejförcks, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-, bél- és nemi szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Base- dow-féle betegsénél, görösös és hűdéses állapotoknál. — A nagy- erdői hidegvízgyymögymöd modern és czelszerű berendezés, fekvése és kintő puha víz föltötte alkalmas tényezők a vizkurátnak sikeres használatára. Fővárosi szakértő személyzet végzi a teendőket, az élel mérsékelték. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5—8 óráig; nőknek d. e. 9 órá- tól d. u. 5 óráig.

Szerkesztői üzenetek.

dr. Lapunk nem foglalkozik politikával és így tartalmaz cik- kelyét nem közölhetjük. Egyébiránt a kérdéses dolgon most már csakis hazafisággal és türellemmel lehet segíteni. Arról, hogy milyen in- ditvány kerül a legközelebbi közgyűlés elé abban a bizonyos dologban, még nem tudjuk; valószínű azonban, hogy az indítvány sorsa meg fogja polgártársainkat nyugtatni. A beküldött cikkek egyébiránt át- vehető a felelős szerkesztőnél.

Kiváncsi. A levelezőlap tartalmát megértettük, de a kívánt dologt nem küldhetjük el, mivel nincs módunkban azt kiadni.

Sz. I. Nem köteles bélyeget tenni a beadványra, azonban minden kétséget kizárólag meglelelezzik a beadványt. Az exlex el-

multával azonban nem lesz megbírságolva, de köteles a hiányzó bélyeget pótolni.

Á — n. Mi már több alkalommal kértük az özeresek elhelyezését a Tisza-palota szegletéről, de szavunk elhangzott a pusztában, illetve a főkapitány ur előtt. Méltóztatassék írásban jelenteni a dolgot a tanácsnak, valószínű, hogy így eredményesebb lesz a felszólalás. A másik dologban — méltóztatassék megengedni — nincs igaz, mert az illető egyike városunk legmunkásabb tisztviselőinek.

B. S. Régen nem hallok arról a vidékről semmit, pedig jól esnék egy kis szellemi támogatás.

Utmutató a városházán.

A polgármester fogad minden kedden és pénteken 11 órakor.

A tanács rendes tanácsülést hétfőn és csütörtökön délelőtti tart; a tanácsnokok ez időben feleket nem fogadnak.

Az árvaszék szerdán és szombaton és a hó utolsó napján délelőtti tartja üléseit. Az árvaszéki előadók felekeik felvilágosítást adnak és fogadnak hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken d. e. 10—12-ig.

A közigazgatási bizottság minden hó 5-ikén tartja ülését.

Az iktató hivatal hétköznapokon d. e. 9-10i 12-ig, d. u. 3—5-ig, vasárnap és ünnepnapon 9—11-ig fogad é szadványokat.

Hivatalos órák a városházán. Hétköznapokon d. e. 9—12-ig, délután 3—6-ig; vasárnapokon és ünnepnapokon 9—12-ig.

A hivatalok és azok száma a városház fő- és mellékkapui alatt kifüggesztett táblákon jelezve vannak.

TÓTH BÉLA

== gyógyszer-tára és illatszerek-raktárában ==
 == gyógyszerészi különlegességek ==
 == és illatszerek ==
 a legnagyobb választékban kaphatók.

== Eredeti francia és angol gyártmányok. ==

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legutányosabban és jóállás mellett eszközli FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon-szám 168.

Uri divat, kalap és fehérmű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piac-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzokat, férfi fehérműeket és kelenyégeket mérték szerint a legszebb kivitelben készit.

Angol plaidek és takarók, svéd bőrkabátok Borsos Katánál.

Hivatalok részére

mindenféle

RUGGYANTA- és RÉZ-BÉLYEGZŐK,

PECSÉTYOMÓK,

SZÁMOZÓGÉPEKET

és

ÁLLANDÓ FESTEKPÁRNÁKAT

olcsó árban,

5 évi jótállás mellett, a legpontosabban készít az

ELSŐ DEBRECZENI

RUGGYANTA-BÉLYEGZŐ GYÁR

és KÖNYVYOMDA

Debreczen, Simonffy-utca Sesztina-ház.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s az uji lovassági laktanyával szemben, a hadházi ut jobb oldalán fekvő és Hegedüs István és nejétől kisajátított majorság föld, illetve major 1905 október 1-től 1908 október 1-ig terjedő három évre a városháza nagytanácstermében folyó 1905. évi július 18-án megtartandó nyilvános árverésen a legtöbb bérösszeget ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 550 korona, melynek 10%-a bánatpénzül készpénzben az árverés alkalmával az árverést vezető bizottság kezéhez letétbe helyezendő.

Árverelmi szándékozók által az árverési feltételek, aáros számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1905 június hó 13-án.

A városi tanács.

Íszákosság nincs többé!!!

Kánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPÓL. Kávé, tea, étel vagy szeszese italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPÓL többet ér, mint a világ minden szeszese és tartószkodásról, mert csodaszépen ellenkezessé teszi az íszákosság és szeszese italt. A COZÁ oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZÁ a családot ezreit békítette ki ismét, sok-sok ezer forint a szegény és beosztalanságtól megmentett, kik kőshöz fozan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatallembre a jó utra és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPÓL tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adogat és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhesen biztos hatásáról. Kereskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 37L. sz.
 Vádját ezen szelvényt és küldje m. ma az intézetnek.
 (Levelek 211ler, levelezőlapok 10 illérrermentesítendők.)

COZA INSTITUTE

(Dépt. 375.)

62, Chancery Lane,
 London, Anglia.

